

Meerjarenbeleidsplan Stichting SOS Dolfijn 2027 - 2033

juli 2026

Inhoudsopgave

1. Organisatiegegevens.....	3
2. Inleiding	4
3. Huidige situatie en context	5
4. Doelstellingen	6
5. Strategie en maatregelen	8
6. Middelen en begroting.....	9
7. Evaluatie en monitoring.....	9

1. Organisatiegegevens

Naam	Stichting SOS Dolfijn
Adres	Van Ewijckskade 1
Postcode	1761 JA
Woonplaats	Anna Paulowna
Telefoonnummer	+31 6 46656601 0223-532542
Website	www.sosdolfijn.nl
E-mailadres	info@sosdolfijn.nl
ANBI-status	Ja
IBAN	NL49 INGB 0006 9330 86
KvK	08135639
RSIN-nummer	8152.70.896
BTW nummer	NL815270896B01

Stichting SOS Dolfijn wordt vertegenwoordigd door haar bestuursleden. De bestuursleden vervullen hun functie op vrijwillige basis en ontvangen geen vergoeding. De bestuursleden zetten zich in voor de stichting vanuit hun eigen discipline en achtergrond.

Voorzitter	De heer R.P.M. (Robert) Kruijff
Penningmeester	Mevrouw Y.P.M. (Ineke) van der Meer
Secretaris	Vacature - Tijdelijke waarneming door penningmeester

Het bestuur vertegenwoordigt de stichting en heeft met regelmaat overleg met het team dierzorg en de afdeling onderzoek. Tot 1 juli 2025 was een directeur in dienst, tot op heden is hier nog geen vervanger voor aangenomen.

Stichting SOS Dolfijn is een natuurorganisatie gespecialiseerd in het verstrekken van hulpverlening aan walvisachtigen. De organisatie biedt hulp, en indien nodig en mogelijk opvang, aan bruinvissen, dolfijnen en walvissen in nood die levend op de Nederlandse kust terechtkomen of dreigen te stranden. Ook kan hulp worden geboden aan gestrande dieren in de buurlanden zoals Frankrijk, Duitsland en België. SOS Dolfijn is wereldwijd een expert in opvang en rehabilitatie van kleine walvisachtigen, voornamelijk bruinvissen, met hoge succespercentages en vele dieren die na herstel zijn teruggebracht naar de natuur.

2. Inleiding

Stichting SOS Dolfijn is als autonome stichting sinds 2004 actief in het opvang- en rehabilitatiewerk. Opvangactiviteiten werden in het jaar 2004 formeel overgenomen van het Dolfinarium Harderwijk. Opvang van bruinvissen en dolfijnen vond toen al decennialang plaats in Dolfinarium Harderwijk dat sinds 1967 betrokken is geweest bij hulpverlening aan gestrande dieren.

In de beginperiode, na de statutaire oprichting, leunde SOS Dolfijn nog sterk op personeel, ondersteunende werkzaamheden en expertise vanuit het Dolfinarium. Opvangactiviteiten werden uitgevoerd onder de ontheffing van het Dolfinarium.

Vanaf 2012 heeft SOS Dolfijn zelfstandig een ontheffing om tandwalvissen op te vangen gekregen; vrijstelling van artikelen 9 en 13.1 van de Flora- en Faunawet voor de opvang van uit de natuur afkomstige, niet-gedomesticeerde beschermde inheemse diersoorten. SOS Dolfijn is daarmee vanaf 2012 de enige bevoegde opvangorganisatie voor tandwalvissen in Nederland.

Bij werknemers en de veterinaire begeleiding is de afgelopen jaren specialistische kennis opgebouwd op het gebied van dierzorg, medische zorg, observatie en alle aanverwante vakgebieden.

Vanaf het jaar 2010 heeft SOS Dolfijn een aanzienlijke groei doorgemaakt en is een volwassen, zelfstandige organisatie geworden met een duidelijke visie en beleid. SOS Dolfijn heeft zich ontwikkeld tot één van de meest succesvolle rehabilitatiecentra voor walvisachtigen ter wereld. De afgelopen jaren is het overlevingspercentage van de opgevangen dieren meer dan verdubbeld naar circa 42%, terwijl dit percentage wereldwijd rond de 5 tot 20% ligt.

Het samenwerkingsverband tussen SOS Dolfijn en het Dolfinarium Harderwijk is in 2017 beëindigd. In december 2020 is een nieuwe vestigingslocatie gevonden op Landgoed Hoenderdaell in Anna Paulowna. Ondersteund door donaties, sponsoring en leningen is een nieuw walvis-opvangcentrum gerealiseerd. Medio 2022 is de bouw afgerond en het opvangcentrum in gebruik genomen.

De organisatie en infrastructuur biedt ruimte voor het nastreven van natuur-beschermingsdoelstellingen. De organisatie houdt zich bezig met conservatie, behoud, bescherming en noodhulp van walvisachtigen in de Noordzee.

SOS Dolfijn onderkent het belang van communicatie met belanghebbenden en betrokkenen bij de organisatie. SOS Dolfijn wil de activiteiten die de stichting onderneemt en ontwikkelingen die zij doormaakt delen met haar omgeving. Marketing en fondsenwerving vormen een belangrijke activiteit binnen de stichting. Hiermee zoekt de stichting verbinding met de maatschappij, maar ook met vak-relaties, ander opvangcentra, natuurbeschermingsorganisaties en overheid.

3. Huidige situatie en context

Na in het jaar 2017 afgesplitst te zijn van het Dolfinarium en in december 2020 neergestreken te zijn in Anna Paulowna heeft de Stichting SOS Dolfijn met steun van meerdere partijen geïnvesteerd in de benodigde infrastructuur.

In de zomer van 2022 is het educatieve walvisopvangcentrum in gebruik genomen. Hiermee is SOS Dolfijn zelfstandig operationeel geworden om bruinvissen op te vangen, te verzorgen en waar mogelijk weer terug te brengen naar zee. Het centrum is uitgerust met twee binnenbassins, een omvangrijke educatieruimte, een laboratorium/medische ruimte en kantoor-, kantine-, vergader- en kleedruimtes. Kortom, een modern en professioneel uitgevoerd centrum. In 2024 en 2025 is ook het buitenterrein rondom SOS Dolfijn volledig aangepakt en verder ontwikkeld. Het gebied vormt een miniatuurversie van het Wad en bevat een uitkijktoren, Waddenbelevenistuin, zeehondenverblijf voor 2 gewone zeehonden, een groot buitenbassin en een (nog te bouwen) animatie ruimte met 3D films.

Om de uitvoering van de werkzaamheden mogelijk te maken is vakbekwaam personeel aangetrokken en zijn betrokken vrijwilligers geworven. Al snel werd het team op sterkte gebracht om bij een oproep en periode van zorg voor een opgevangen dier, adequaat te kunnen acteren.

SOS Dolfijn wil een bijdrage leveren aan onderzoek dat verband houdt met het welzijn van walvisachtigen. De eerste samenwerkingsverbanden zijn opgepakt en projecten zijn uitgevoerd en afgerond. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar de jaarlijkse activiteitenverslagen en het jaarverslag op de website.

De primaire taak van de stichting is de hulpverlening die geboden wordt aan walvisachtigen. Het doel van SOS Dolfijn is tijdens een stranding of noodsituatie, op een voor het dier zo goed mogelijke manier hulp te bieden. Dierenwelzijn en het verminderen van lijden hebben tijdens ingrijpen de hoogste prioriteit. Binnen deze context bestaat het scala aan hulpopties uit:

- Directe terugplaatsing in zee;
- Euthanasie;
- Opvang/rehabilitatie;
- Niet ingrijpen/palliatieve zorg.

Voor opvang wordt alleen gekozen met het vooruitzicht van een terugkeer naar de natuur na succesvolle rehabilitatie.

Naast advies, noodhulp en opvang richt de stichting zich op natuurbescherming door middel van onderzoek, educatie en maatschappelijke actie. Daarbij speelt de bescherming van walvisachtigen in de Noordzee een prominente rol. Door kinderen en volwassenen de walvisachtigen in de Noordzee te laten ontdekken, begrijpen en waarderen, wil de stichting de maatschappij inspireren tot een actieve bijdrage in de bescherming van deze soorten en hun leefomgeving.

Door middel van wetenschappelijk onderzoek kan een bijdrage worden geleverd aan kennisvermeerdering over bruinvissen en dolfijnen die beschermingsmaatregelen kan bewerkstelligen.

SOS Dolfijn streeft naar samenwerkingen en verbinding om tot betere resultaten van de hierna genoemde doelstellingen te komen. Samen zorgen we voor een schone en gezonde Noordzee, met gezonde populaties zeezoogdieren, waar we door duurzaam gebruik nog vele generaties lang van kunnen genieten, is het devies.

4. Doelstellingen

Stichting SOS Dolfijn heeft zich ontwikkeld tot een internationaal erkend kennis- en expertisecentrum op het gebied van de opvang, rehabilitatie en het onderzoek van kleine walvisachtigen. Met de realisatie van het nieuwe walvisziekenhuis, het educatief bezoekerscentrum en de Waddenbeleving rond de Bruinvis beschikt de stichting over een unieke combinatie van opvang, onderzoek, educatie en natuurbescherming.

De komende beleidsperiode staat in het teken van verdere groei en professionalisering. SOS Dolfijn wil haar wetenschappelijke onderzoeksactiviteiten uitbreiden, haar rol als kenniscentrum verder versterken, de landelijke en internationale zichtbaarheid vergroten en meer mensen inspireren om de Waddenzee en de Noordzee te beschermen. Daarnaast zet de stichting in op een bredere financiële basis door de fondsenwerving verder te ontwikkelen en nieuwe samenwerkingen aan te gaan met overheden, kennisinstellingen, vermogensfondsen en het bedrijfsleven.

Om deze ambities te realiseren richt Stichting SOS Dolfijn zich op de volgende strategische doelstellingen:

- **Actieve werving, opleiding en begeleiding van vrijwilligers**
SOS Dolfijn biedt jaarlijks plaats aan circa 80 tot 100 vrijwilligers, die op verschillende afdelingen binnen de stichting werkzaam zijn. Om hen optimaal voor te bereiden, wordt er geïnvesteerd in opleiding en training, met als doel hun kennis en vaardigheden op het gebied van walvisachtigen en hulpverlening aan zeezoogdieren te vergroten. Hiervoor maken vrijwilligers gebruik van een online leerplatform, informatieve handleidingen en diverse voorlichtingsavonden.
- **Samenstellen van een deskundig en multidisciplinair team**
SOS Dolfijn streeft naar een team van medewerkers met de juiste kennis en expertise om de doelstellingen van de stichting optimaal te realiseren. Binnen dit team zijn alle kerntaken van de organisatie vertegenwoordigd, waaronder de opvang en rehabilitatie van zeezoogdieren, educatie, onderzoek en natuurbehoud. Door deze disciplines te bundelen kan hoogwaardige zorg worden verleend, kennis worden ontwikkeld en gedeeld, en wordt bijgedragen aan de bescherming van walvisachtigen in de Noordzee.
- **Delen en ontwikkelen van specialistische kennis**
SOS Dolfijn behaalt internationaal gezien uitzonderlijk hoge succespercentages bij de rehabilitatie van bruinvissen. Deze specialistische kennis wordt graag gedeeld met collega-organisaties wereldwijd, zodat ook elders de opvang en rehabilitatie van walvisachtigen verder kan worden verbeterd. Daarom staat het opvangcentrum open voor internationale professionals die bij SOS Dolfijn praktijkervaring willen opdoen. Tegelijkertijd blijven de eigen diervverzorgers, dierenartsen en onderzoekers zich voortdurend ontwikkelen door het volgen van stages, cursussen, (internationale) congressen en aanvullende opleidingen, zodat de kennis en expertise actueel blijven.

- **Uitbreiding van de onderzoeksactiviteiten**

De opvangactiviteiten van Stichting SOS Dolfijn bieden unieke mogelijkheden voor wetenschappelijk onderzoek naar walvisachtigen. Omdat deze dieren het grootste deel van hun leven onder water doorbrengen, zijn zij in het wild moeilijk te bestuderen. In de opvang kunnen dieren op een verantwoorde manier worden gemonitord en kunnen onderzoeksactiviteiten worden geïntegreerd in de dagelijkse zorg.

SOS Dolfijn voert momenteel al diverse (medische) onderzoeken uit en zal deze de komende jaren verder uitbreiden. Daarbij gaat het onder meer om onderzoek naar magnetoreceptie, het dieet via DNA-metabarcoding en het verbeteren van de leeftijdsbepaling. Daarnaast onderzoekt SOS Dolfijn de mogelijkheden voor de ontwikkeling van een innovatieve, minder invasieve zender voor bruinvissen. Hiermee kan het welzijn van de dieren verder worden verbeterd en kunnen tegelijkertijd waardevolle gegevens worden verzameld over hun gedrag, verplaatsingen en overleving na terugkeer in de Noordzee. Onderzoek draagt bij aan meer kennis over het habitatgebruik van bruinvissen en helpt de effectiviteit van rehabilitatie en terugplaatsing verder te vergroten.

- **Marketing, communicatie en fondsenwerving**

SOS Dolfijn is volledig afhankelijk van donaties, sponsoring, subsidies en andere giften om haar werkzaamheden op het gebied van opvang, onderzoek, educatie en natuurbescherming uit te kunnen voeren. Met de toename van de omvang van de organisatie is deze doelstelling belangrijk geworden. De afgelopen jaren zijn diverse fondsenwervende programma's ontwikkeld, waaronder een kinderclub de "bruinvis buddy's", een vrienden- en donateursprogramma en een adoptieprogramma. Daarnaast werkt SOS Dolfijn samen met bedrijven, die de stichting zowel financieel als in natura ondersteunen. Een belangrijke partner hierin is Dierenpark Hoenderdaell, dat als hoofdsponsor een substantiële financiële en facilitaire bijdrage levert aan de stichting. In de komende beleidsperiode wil SOS Dolfijn haar landelijke en internationale zichtbaarheid verder vergroten. In de eerste helft van 2026 kreeg de organisatie veel media-aandacht als gevolg van de hulpverlening aan gestrande bruinvissen en de opvang van diverse walvisachtigen. Daarnaast trokken de uitzonderlijke waarnemingen van onder andere een beloege, potvis, bultruggen en gewone dolfijnen langs de Nederlandse Noordzeekust veel publieke belangstelling. Hierdoor was Stichting SOS Dolfijn regelmatig in het nieuws en op televisie, wat heeft bijgedragen aan een aanzienlijke toename van de naamsbekendheid. Het opvang- en educatiecentrum biedt hiervoor uitstekende mogelijkheden. Door bezoekers, bedrijven, fondsen en andere betrokkenen actief kennis te laten maken met het unieke werk van de stichting, verwacht SOS Dolfijn het aantal donateurs, sponsors en zakelijke partners verder uit te breiden. Daarnaast wil SOS Dolfijn haar positie als kennis- en expertisecentrum verder versterken. De stichting investeert in wetenschappelijk onderzoek naar walvisachtigen en wil hiervoor actief financiering verwerven bij vermogensfondsen, overheden en het bedrijfsleven. Ook zullen bedrijven en kennisinstellingen worden benaderd om bij te dragen aan specifieke onderzoeksprojecten en innovatieve studies. Om deze ambities te ondersteunen zal SOS Dolfijn haar communicatie verder intensiveren. Via persberichten, wetenschappelijke publicaties, sociale media, evenementen en andere communicatiekanalen worden de resultaten van de opvang en het onderzoek actief gedeeld. Hiermee wil de stichting niet alleen haar maatschappelijke impact vergroten, maar ook een groeiende groep betrokken donateurs, sponsors, fondsen en samenwerkingspartners aan zich binden.

- **Uitbreiding van educatie en natuurbescherming**

De opvang en rehabilitatie van individuele zeezoogdieren vormen een belangrijk onderdeel van het werk van SOS Dolfijn, maar zijn op zichzelf geen structurele oplossing voor de uitdagingen waarmee walvisachtigen worden geconfronteerd. De grootste bedreigingen voor zeezoogdieren zijn het gevolg van menselijke activiteiten, zoals overbevissing, bijvangst, onderwatergeluid, chemische verontreiniging, habitatverlies en klimaatverandering. Daarom zet SOS Dolfijn zich, naast hulpverlening, steeds nadrukkelijker in voor educatie en natuurbescherming. Door middel van een breed educatie- en beschermingsprogramma wordt ingezet op het vergroten van kennis, het versterken van bewustwording en het inspireren van mensen tot duurzamere keuzes voor het behoud van een gezonde Noordzee. De nieuwste inzichten uit onderzoek naar zeezoogdieren worden vertaald naar toegankelijke en aansprekende voorlichting via het bezoekerscentrum, educatieve programma's, evenementen en (online) communicatie.

Op deze manier wil SOS Dolfijn bijdragen aan het behoud en herstel van biodiversiteit en een gezonde mariene leefomgeving. Daarbij positioneert de stichting zich nadrukkelijk als kennis- en expertisecentrum op het gebied van walvisachtigen in de Noordzee. De bruinvissen die tijdelijk in de opvang verblijven, vervullen hierbij een belangrijke ambassadeursrol: zij maken de uitdagingen van het leven in zee zichtbaar en inspireren mensen om zich in te zetten voor de bescherming van onze oceanen.

- **Governance**

SOS Dolfijn heeft behoefte aan een bestuur bestaande uit minimaal 3 en maximaal 6 bestuursleden. In de komende periode zal SOS Dolfijn uitdragen dat zij op zoek is naar uitbreiding van het bestuur. Geschikte leden zullen geselecteerd worden op grond van specifieke disciplines binnen de organisatie. Met de doorgemaakte groei de afgelopen jaren is bevestigd dat deze basis in de structuur gewenst is.

- **Duurzame ontwikkeling van de Waddenbeleving**

Duurzaamheid is een belangrijk uitgangspunt binnen SOS Dolfijn en de Waddenbeleving. Om de waterkwaliteit verder te optimaliseren en het waterbeheer te verduurzamen, wordt een geavanceerde waterzuiveringsinstallatie gerealiseerd. De Waddenbeleving is inmiddels grotendeels voltooid en wordt de komende jaren verder verrijkt met een interactieve animatieruimte en een 3D-film. Bezoekers maken hier op een toegankelijke en interactieve manier kennis met het leven in de Noordzee en de Waddenzee, het unieke ecosysteem en het belang van bescherming van dit bijzondere UNESCO Werelderfgoed. Als ambassadeur van de Waddenzee en de Noordzee wil Stichting SOS Dolfijn bezoekers inspireren om deze bijzondere natuur ook voor toekomstige generaties te behouden. Voor de verdere invulling van het centrum wordt samengewerkt met partijen die betrokken zijn bij het Waddenfonds en andere kennis- en natuurorganisaties.

5. Strategie en maatregelen

SOS Dolfijn heeft de afgelopen jaren een sterke ontwikkeling doorgemaakt. Voor de realisatie van haar doelstellingen is op Dierenpark Hoenderdaell een permanente locatie gerealiseerd, bestaande uit een professioneel opvang- en rehabilitatiecentrum en een aantrekkelijk buitengebied. Onderkend wordt dat de afronding van de beide projecten nog aandacht vereist.

Ook is de organisatie verder geprofessionaliseerd. Naast een onderzoeker zijn twee medewerkers aangesteld, verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing van de opvangactiviteiten. Daarnaast is 24 uur per dag, 7 dagen per week een deskundig team oproepbaar om te reageren op strandingen en andere bijzondere waarnemingen langs de Nederlandse kust.

De interne organisatie wordt ingericht volgens de richtlijnen en kwaliteitsnormen van het CBF. Daarbij wordt veel aandacht besteed aan een zorgvuldige financiële administratie, transparante verslaglegging en een heldere verantwoording van de activiteiten en behaalde resultaten.

Om haar maatschappelijke rol verder uit te bouwen en de ambities op het gebied van opvang, onderzoek, educatie en natuurbescherming te realiseren, is SOS Dolfijn afhankelijk van de steun van donateurs, fondsen, bedrijven en andere betrokken partners. De stichting zal daarom actief investeren in het uitbreiden van haar netwerk en het aangaan van duurzame samenwerkingen om haar doelstellingen ook in de toekomst te kunnen verwezenlijken.

6. Middelen en begroting

Uit het jaarverslag blijkt dat Stichting SOS Dolfijn op de steun van een groeiend aantal donateurs, fondsen, bedrijven en andere betrokken partijen kan rekenen. Deze steun is van groot belang voor de uitvoering van de opvang-, onderzoeks-, educatie- en natuurbeschermingsactiviteiten van de stichting.

De toenemende betrokkenheid hangt nauw samen met de zichtbaarheid van SOS Dolfijn. Bijzondere strandingen, de intensieve zorg voor opgevangen dieren en succesvolle terugplaatsingen in de Noordzee trekken veel publieke en media-aandacht. Ook de mogelijkheid om het werk van dichtbij te beleven in het opvangcentrum en de aanwezigheid op evenementen en scholen draagt bij aan een groeiende belangstelling voor de stichting en haar missie. Hierdoor weten steeds meer mensen en organisaties SOS Dolfijn te vinden en zijn zij bereid het werk van de stichting te steunen.

7. Evaluatie en monitoring

SOS Dolfijn onderkent dat positionering in de maatschappij van groot belang is. Hiermee wordt het publiek bewust gemaakt van de aanwezigheid van de stichting en haar missie en visie. Publiciteit is aan de orde op het moment dat een dier in nood verkeert en de bemanning van SOS Dolfijn snel en adequaat in actie komt. SOS Dolfijn onderkent dat het welzijn van de dieren te allen tijde voorop staat.

Het bestuur is betrokken bij de werkzaamheden en activiteiten. Ook geeft het bestuur sturing aan de organisatie. De stichting ondergaat momenteel een fase van groei. In de strandingsperiode wordt volop ingezet op redding en rehabilitatie van dieren. Naast het beschikbaar zijn op het moment dat een oproep binnenkomt, is het team betrokken bij de werkzaamheden in het opvangcentrum, de educatieve ruimte en de bassins en voert belangrijk onderzoek uit.

Bijstelling beleidsplan

Indien door nieuwe ontwikkelingen noodzakelijk, zal dit beleidsplan zodanig worden bijgesteld. Aldus opgesteld te Anna Paulowna, juli 2026

Bestuur Stichting SOS Dolfijn